

ombudsman
veřejný ochránce práv

Petr Polák

Markéta Lavrinčíková

OMBUDSMAN/KA A NEZISKOVÉ ORGANIZACE

**10 LET ANTIDISKRIMINAČNÍHO ZÁKONA
POHLEDEM NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍ**

2019

10 LET NA CESTĚ K FÉROVOSTI

NEZISKOVÉ ORGANIZACE = NÁŠ DŮLEŽITÝ PARTNER

- **neziskové organizace – POMÁHAJÍCÍ OBĚTEM**
- **neziskové organizace – FORMULUJÍCÍ POLITIKY**
- **neziskové organizace – PODPORUJÍCÍ OMBUDSMANA**
- **neziskové organizace – SPOLUPRACUJÍCÍ S OMBUDSMANEM**

- **VÝZVY DO BUDOUCNA**

NEZISKOVÉ ORGANIZACE POMÁHAJÍCÍ OBĚTEM

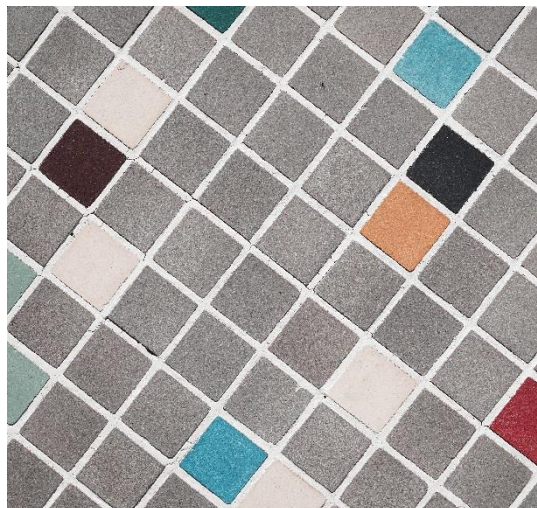
ombudsman
veřejný ochránce práv

Podávání podnětů

–

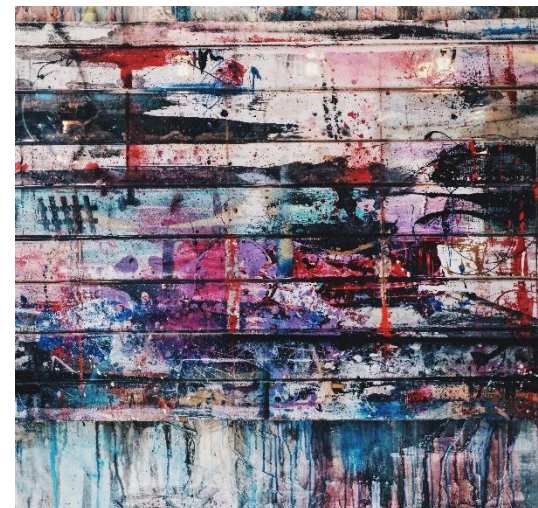
**neziskové
organizace rychle
upozorňují**

Litigace

–

**neziskové
organizace
profesionálně hájí**

**Pomoc při
opatrování důkazů**

–

**neziskové
organizace
shromažďují**

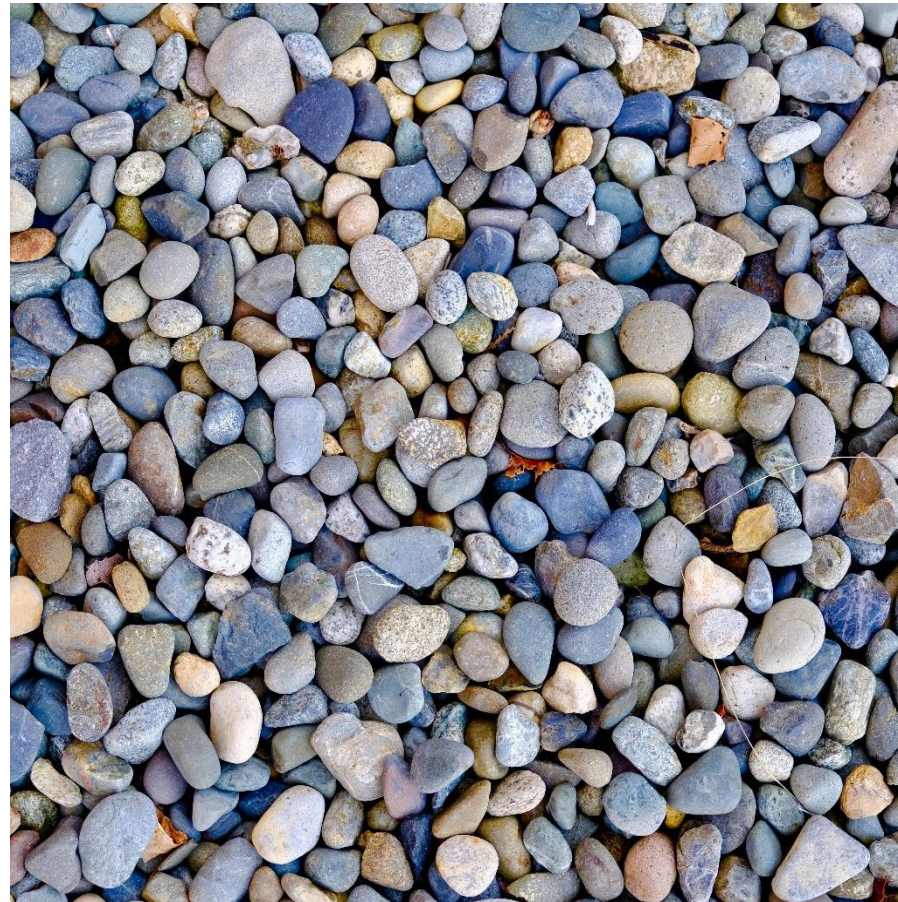
- nezisková organizace je blíž lidem, má lepší informace o lokalitě, každodenním životě a je odborníkem na určitou problematiku
- i neziskové organizace mohou čelit „diskriminaci“ a nenávistným projevům (např. odmítnutí služeb, výpověď nájmu, nepřátelské e-maily – hrozby fyzickou likvidací)

NEZISKOVÉ ORGANIZACE POMÁHAJÍCÍ OBĚTEM

ombudsman
veřejný ochránce práv

- diskriminace romských chlapců při zápisu na základní školu v Ostravě
- **inciativa** **Vzájemné soužití + Awen Amenca**
- ombudsmanka konstatuje diskriminaci
- vyhraný soudní spor
- ombudsmanka vydává doporučení k férovým zápisům do prvních tříd

- vstupy v cizím jazyce v televizním zpravodajství – titulky nestačí – **podnět Sjednocené organizace nevidomých a slabozrakých** → [Doporučení ochránce](#) → věci se bude zabývat Obvodní soud pro Prahu 4
- žáci s odlišným mateřským jazykem – **podnět META** společnost pro příležitost mladých migrantů → 2017 Kulatý stůl „Žáci s odlišným mateřským jazykem a zkoušky z českého jazyka“ → navázaná spolupráce, osvětové akce, připomínkování právních předpisů, komunikace s MŠMT → MŠMT přislíbilo vydat metodiku do konce 3/2019
- město odmítlo uzavřít nájemní smlouvu s osobou se zdravotním postižením – **podnět Národní rady osob se zdravotním postižením** → Okresní soud v Jindřichově Hradci → oběť diskriminace byla úspěšná → omluva + zadostiučinění (50 000 Kč)

- diskriminace z důvodu sexuální orientace v oblasti osvojení dítěte – **iniciativa sdružení PROUD** → ombudsmanka informuje Poslaneckou sněmovnu → nález ÚS
- segregační nastavení školských obvodů v Bohumíně – **podnět Ligy lidských práv** → předali jsme Ministerstvu vnitra a jeho intervenci město přislíbilo zjednat nápravu
- diskriminační pravidla pro nájem obecních bytů v Praze – **Středisko křesťanské pomoci Horní Počernice** → předali jsme Ministerstvu vnitra a po jeho intervenci Praha přistoupila ke změně pravidel

NEZISKOVÉ ORGANIZACE POMÁHAJÍCÍ OBĚTEM

ombudsman
veřejný ochránce práv

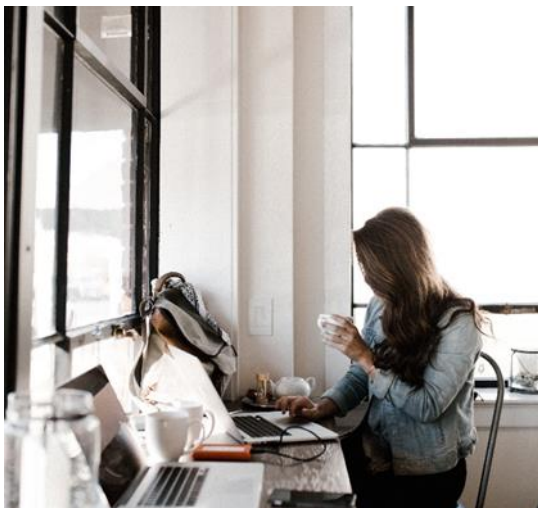
- ombudsman a **Pro bono alliance** → spolupráce od roku 2012
- bezplatná právní pomoc obětem diskriminace
- Možnost předat až deset případů/1 rok
- pravidelné semináře
- Počet předaných případů – **19**
- Počet zažalovaných případů – **8**
- Počet neskončených případů – **5**

NEZISKOVÉ ORGANIZACE POMÁHAJÍCÍ OBĚTEM

ombudsman
veřejný ochránce práv

případ neslyšící ženy,
které bytové
družstvo nechtělo
pořídit videotelefon
- [zpráva
ombudsmanky](#)

případ klienta domu s
pečovatelskou
službou, kterému obec
odmítla vyměnit byt za
bezbariérový
- [zpráva
ombudsmanky](#)

případ řidiče
nákladního auta,
kterého nechtěli
přijmout z důvodu
vyššího věku –
[zpráva
ombudsmanky](#)

Z DŮLEŽITÝCH PŘÍPADŮ

ombudsman
veřejný ochránce práv

případ ženy, s níž skončil zaměstnavatel [pracovní poměr ve zkušební době](#) z důvodu těhotenství

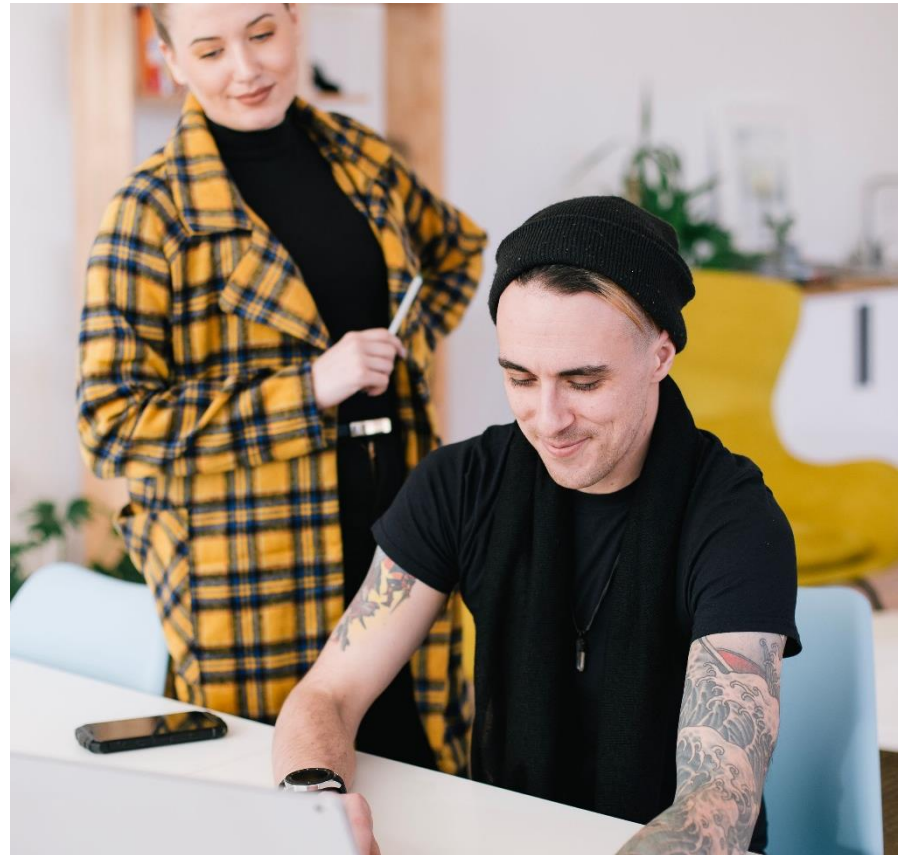
případ člověka, který nesouhlasil se sterilizací pro účely tzv. úřední změny pohlaví - [zpráva ombudsmanky](#)

případ muslimské dívky, které střední škola neumožnila nosit hidžáb – [zpráva ombudsmanky](#)

- situační testování
- vše začalo v roce **2012** – na ombudsmana Pavla Varvařovského se obrátila charita s podnětem
- 2012/2013 – **dohoda o spolupráci** mezi VOP a IQ Roma servis, Poradna pro občanství, občanská a lidská práva, Liga lidských práv

- diskriminace romských zájemců/zájemkyň o nájem bytu
- **podnět Farní charity**
- **Poradna pro občanství, občanská a lidská práva** provádí situační testování
- antidiskriminační žaloba k OS v Litoměřicích + podnět Poradny na ČOI
- ČOI zjistila v pěti případech diskriminaci z důvodu etnického původu

NEZISKOVÉ ORGANIZACE POMÁHAJÍCÍ OBĚTEM

ombudsman
veřejný ochránce práv

2/2014	Anna Šabatová zvolena ombudsmankou + Poradna předává záznamy z testování
9/2014	zpráva o šetření - ombudsmanka konstatuje diskriminaci
1/2015	případ zahrnut do zprávy pro Poslaneckou sněmovnu
3/2015	projednání v Petičním výboru a podvýboru Ústavně-právním
8/2015	pravomocný rozsudek – oběť diskriminace byla úspěšná (omluva + náhrada nemajetkové újmy ve výši 100 000 Kč)
4/2019	Jaká je budoucnost situačního testování?

Výkon rozhodnutí D. H.

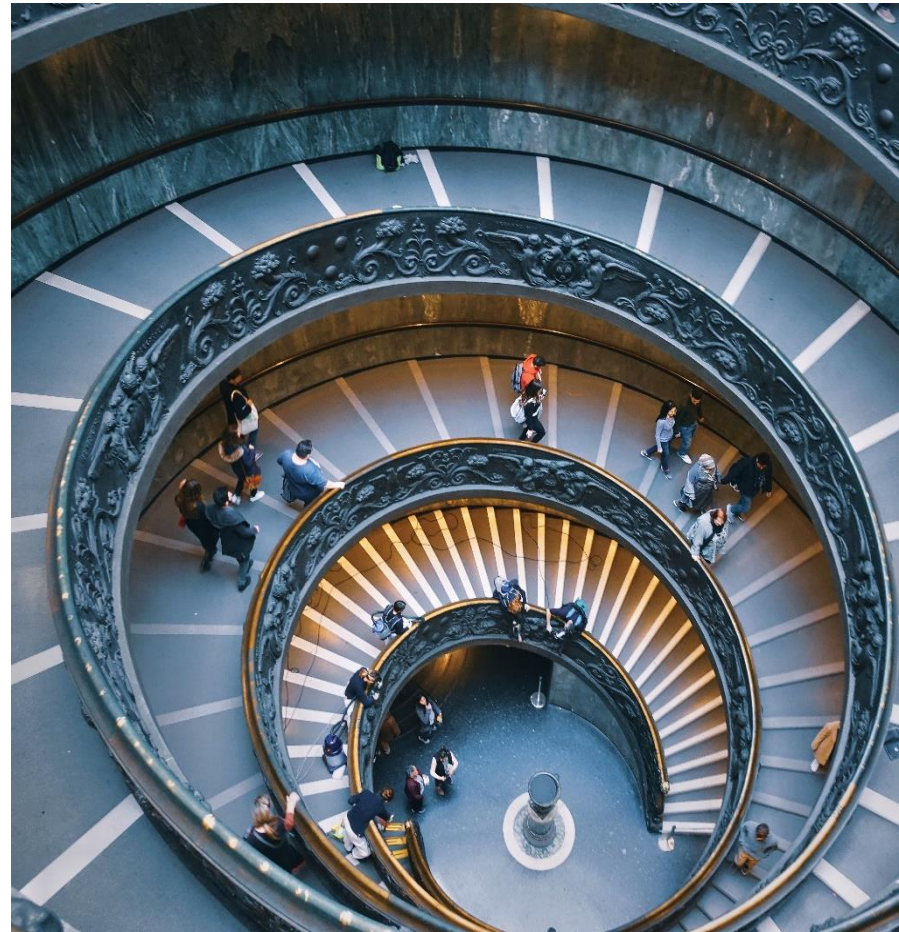
- v roce 2011 situace se nezlepšuje → nezávislý výzkum
- VOP formuluje 3 legislativní doporučení (2012)
- Akční plán k výkonu rozsudku → Výbor ministrů Rady Evropy
- velká inkluzivní novela (2014)

Výkon rozhodnutí D. H.

- nová vyhláška o vzdělávání žáků se speciálními potřebami a žáků nadaných (2016)
- případ segregace ZŠ Krásná Lípa (2016)
- proškolení ČŠI
- informování ECRI a OSN (2017)
- Doporučení VOP (12/2018)

- **výzva 33 neziskových organizací k podpoře novely zákona o veřejném ochránci práv (jaro 2016)**
- upozornily vládu, poslance a poslankyně na celospolečenskou důležitost rozšíření pravomocí ombudsmana (veřejné žaloby proti diskriminaci, obracet se na Ústavní soud s návrhy na rušení zákonů či jejich částí)
- jednalo se např. Alternativa 50+, Awen Amenca, ČOSIV, IQ Roma servis, Nadace Open Society Fund, Poradna pro občanství, občanská a lidská práva, Prague Pride, Rozkoš bez rizika...

SPOLEČNĚ S NEZISKOVÝMI ORGANIZACEMI...

ombudsman
veřejný ochránce práv

**...podporujeme
sladování rodiny,
života a práce a
rovnou odměnu
pro ženy a muže**

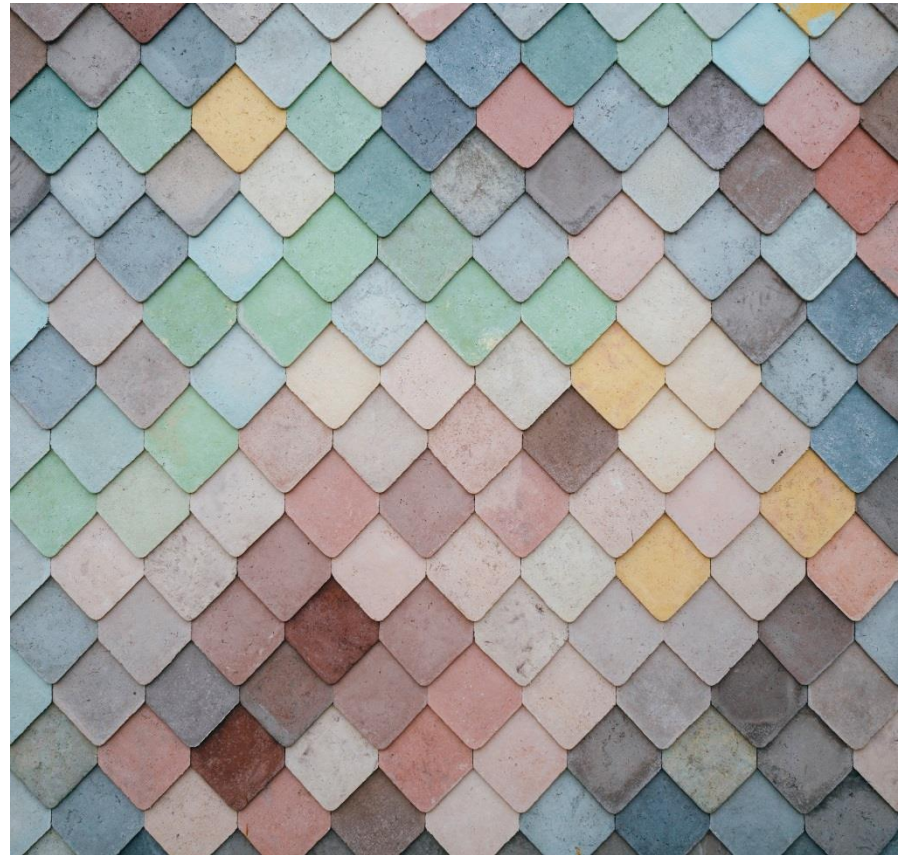

**... jsme proti
sexistické reklamě**

**...podporujeme
rovnost lidí bez
ohledu na jejich
sexuální orientaci
či genderovou
identitu**

- **Genderové informační centrum Nora** → projekt
- **Pozor na rozdíly v odměňování žen a mužů!**
- cílem je zvýšit povědomí veřejnosti o odměňování žen a mužů
- **Alternativa 50+**
- projekt zaměřený na zlepšování sociální a antidiskriminační politiky

NEZISKOVÉ ORGANIZACE SPOLUPRACUJÍCÍ

ombudsman
veřejný ochránce práv

- zapojili jsme se do projektů **NESEHNUTÍ** proti **sexismu v reklamě**
- Naplňování vládní strategie pro rovnost žen a mužů v oblasti diskriminační reklamy
- Systémová změna v diskriminačním zobrazování žen a mužů v reklamě
- Podpora **Nadace Open Society Fund Praha** – program Dejme (že)nám šanci financovaný z Norských fondů

NEZISKOVÉ ORGANIZACE SPOLUPRACUJÍCÍ

ombudsman
veřejný ochránce práv

- jsme partnerem **Prague Pride**
- projekt **We are fair**
- kampaň tematizuje rozdíly v právech heterosexuálních a homosexuálních dvojic
- shromáždění **70 000 podpisů** pod peticí manželství pro všechny
- otevřená podpora ombudsmanky
- výzkumná zpráva VOP „**Být LGBTIQ v Česku**“ – jaro 2019

3 VÝZVY DO BUDOUCNA k plenární diskusi...

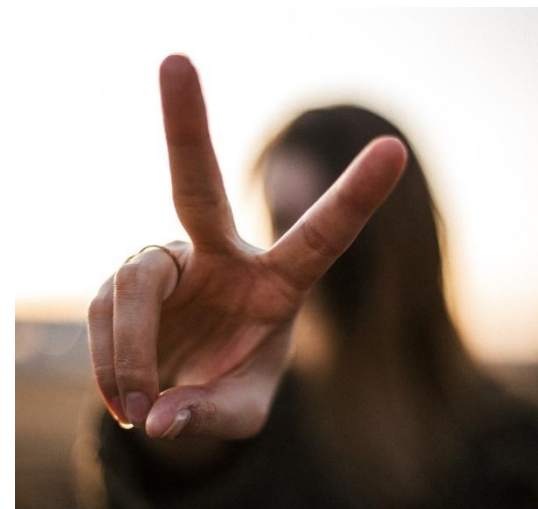
ombudsman
veřejný ochránce práv

zajištění trvalé
spolupráce VOP a
NNO i po 2/2020

zvýšení litigačních
aktivit a situačního
testování (zejména
gender a rasa)

zajištění udržitelného
financování NNO a
nalezení inovativního
narrativu vůči části
politické reprezentace

SLEDUJTE NAŠI ČINNOST!

ombudsman
veřejný ochránce práv

<http://www.ochrance.cz>

<http://eso.ochrance.cz/>

Veřejný ochránce práv
OMBUDSMAN

Vyhledávání

Filtr témat

Úvod | Veřejný ochránce práv | Zprávy o činnosti | Zvláštní oprávnění | Aktuálně | Další aktivity | Kancelář VOP | Odkazy | Kontakty

ESO evidence stanovisek ochrance

- Stížnosti na úřady
- Ochrana osob omezených na svobodě
- Diskriminace
- Sledování vyhoštění cizinců

informační linka
+420 542 542 888

Ochránce dětem a náctiletým

Veřejný ochránce práv

Chrání osoby před jednáním úřadů a dalších institucí, pokud je toto jednání v rozporu s právem, neodpovídá principům demokratického právního státu a dobré správy nebo jsou úřady nečinné.

Provádí také preventivní systematické návštěvy míst, kde mohou být lidé omezováni na svobodě, a usiluje o respektování jejich základních práv. Ochránce rovněž přispívá k prosazování práva na rovné zacházení a ochraně před diskriminací.

Anna Šabatová
veřejná ochránkyně práv
šestiletě funkční období od 18. 2. 2014

Aktuálně
13. října 2016
Chyby v systému evidence obyvatel
Představte si situaci, kdy člověk, který před téměř 40 lety emigroval z České republiky a nežije zde, dostane avokátní nákaz kvůli údajnému ršihu za souz' komunistního režimu v

www.facebook.com: Veřejný ochránce práv – ombudsman

www.twitter.com/ochranceprav

<https://www.instagram.com/verejny.ochrance.prav/>

DĚKUJEME ZA POZORNOST

Markéta Lavrinčíková

tel. 542 542 367

lavrincikova@ochrance.cz

Petr Polák

tel. 542 542 374

polak@ochrance.cz

Kancelář veřejného ochránce práv

Údolní 39

602 00 Brno